

[2] แนวทางที่บริษัท ทรานส์ ไทย – มาเลเซียฯ จะต้องขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานรัฐอื่น

[2] แนวทางที่บริษัท ทรานส์ ไทย - มาเลเซียฯ จะต้องขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานรัฐอื่น

บทนำ

โครงการก่อสร้างก๊าซธรรมชาติ ไทย-มาเลเซีย เป็นโครงการขนาดใหญ่ที่มีรายละเอียดมาก มีพัฒนาการของการดำเนินงานต่อเนื่องมาเป็นเวลานาน ตั้งแต่ปี 2522 ทำให้มีประเด็นปัญหาที่มากเกี่ยวข้องกับโครงการนี้มาก เกินกว่าที่บริษัท ทรานส์ ไทย - มาเลเซียฯ จะสามารถแก้ไขปัญหาได้โดยลำพัง เช่น

- (1) ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ต้องการให้มีอุตสาหกรรมต่อเนื่อง โดยเฉพาะอุตสาหกรรมปิโตรเคมี
- (2) ประชาชนส่วนหนึ่งต้องการเห็นแผนพัฒนาในภาพรวมของภูมิภาค และต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและกำหนดทิศทางของการพัฒนา
- (3) ประชาชนส่วนหนึ่งไม่เชื่อว่ารัฐจะสามารถควบคุมมลพิษจากอุตสาหกรรมได้ เพราะมีประสบการณ์ตรงจากบางกรณีที่รัฐยังไม่สามารถจัดการได้
- (4) ความจำเป็นต่อนำพลังงานมาใช้ในภาคใต้และประเทศไทยมีแค่ไหน?
- (5) ข้อตกลงแบ่งผลประโยชน์ระหว่างประเทศไทยและมาเลเซียในพื้นที่ JDA ทำให้ประเทศไทยเสียเปรียบหรือไม่?
- (6) ความไม่ชัดเจนเกี่ยวกับการนำก๊าซไปใช้ อุตสาหกรรม/ลูกค้า ที่จะใช้ก๊าซ จะอยู่บริเวณไหน และมีอุตสาหกรรมประเภทใดบ้าง?
- (7) ชุมชนแตกความสามัคคี (ซึ่งบริษัท ทรานส์ ไทย - มาเลเซียฯ จะต้องจัดให้มีกระบวนการปรึกษาประชาชน เพื่อทำความเข้าใจให้ประชาชนในพื้นที่เกิดการยอมรับก่อนดำเนินการก่อสร้าง)

การชี้แจงและทำความเข้าใจกับชุมชนเกี่ยวกับข้อกังวลและข้อสงสัยประเด็นต่างๆ เหล่านี้ จำเป็นต้องขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น เช่น สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กรมโรงงานอุตสาหกรรม ฯลฯ ตลอดจน “รัฐบาล” เพื่อชี้แจงทำความเข้าใจ ลดความวิตกกังวล และทำให้เกิดความเชื่อถือในหน่วยงานรัฐ

จึงเห็นควรให้บริษัท ทรานส์ ไทย - มาเลเซียฯ ขอความร่วมมือและขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่นที่รับผิดชอบโดยตรง เข้ามาช่วยทำความเข้าใจกับชุมชน ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง ชัดเจน โปร่งใส และตรงประเด็นแก่ชุมชน ในส่วนที่บริษัท ทรานส์ ไทย - มาเลเซียฯ ไม่สามารถดำเนินการได้โดยลำพัง ตลอดจนขอการสนับสนุนเชิงนโยบาย

แนวทางดำเนินการ

ควรกำหนดเป็น 2 แผนงาน ได้แก่

- (1) แผนขอความร่วมมือในการร่วมชี้แจงแก่ชุมชน
- (2) แผนขอความร่วมมือในเชิงนโยบาย

แผนขอความร่วมมือในการร่วมชี้แจงแก่ชุมชน

(1) บริษัท ทรานส์ ไทย - มาเลเซีย นำเสนอข้อมูลสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในโครงการต่อรัฐบาลและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับโครงการ และ/หรือ มีขีดความสามารถที่จะแก้ไขปัญหาของโครงการได้ เช่น สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงมหาดไทย ฯลฯ

(2) รัฐบาลจัดตั้งคณะทำงาน ประกอบด้วยผู้แทนจากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องข้างต้น รวมทั้ง "รัฐบาล" ร่วมชี้แจงให้ประชาชนทราบถึงแผนงานของรัฐ ด้วยความโปร่งใสครอบคลุมประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมาย อย่างทั่วถึง โดยเปิดเวทีเสวนาชี้แจงข้อมูลและตอบปัญหาต่างๆ แก่ชุมชนในพื้นที่โดยตรง

ประเด็นปัญหาที่ต้องขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่นเพื่อดำเนินการ มีรายละเอียดดังตารางที่ 17

ตารางที่ 17 สรุปประเด็นปัญหาที่จะต้องขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่นเพื่อดำเนินการ

ประเด็นปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หน่วยงานสนับสนุน
<ul style="list-style-type: none"> • ประชาชนส่วนใหญ่วิตกกังวลต่อปัญหาและผลกระทบของการพัฒนาต่อเนื่องหลังมีโครงการ ประชาชนบางส่วนไม่ต้องการให้มีอุตสาหกรรมต่อเนื่องและส่วนใหญ่ปฏิเสธไม่ยอมรับอุตสาหกรรมปิโตรเคมี • ประชาชนส่วนหนึ่งต้องการเห็นแผนพัฒนาในภาพรวมของภูมิภาค และต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและกำหนดทิศทางของการพัฒนา 	<p>ชี้แจงทำความเข้าใจกับชุมชนในประเด็นต่อไปนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> • นโยบาย แผนพัฒนาประเทศ ภาพรวมเกี่ยวกับทิศทางของการพัฒนาภาคใต้ มีอย่างไร โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับการพัฒนาด้านอุตสาหกรรม • เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการกำหนดแผนการพัฒนา ในการวางแผน ในการตัดสินใจ • แนวคิดเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากก๊าซธรรมชาติในภาคใต้ในอนาคต • ความชัดเจนเกี่ยวกับการจะมีอุตสาหกรรมต่อเนื่องหรือไม่? ถ้ามี จะมีลักษณะใด? • การที่องค์ประกอบของก๊าซจากแหล่ง JDA ไม่เหมาะสมสำหรับการนำไปใช้ในอุตสาหกรรมปิโตรเคมี และการยืนยันว่าจะไม่แยกก๊าซเพื่อนำไปใช้ในกิจการดังกล่าว 	<ul style="list-style-type: none"> - รัฐบาล - สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ - การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย - กรมโรงงานอุตสาหกรรม - กรมทรัพยากรธรณี - กระทรวงมหาดไทย
<ul style="list-style-type: none"> • ประชาชนส่วนหนึ่งไม่เชื่อว่ารัฐจะสามารถควบคุมมลพิษจากอุตสาหกรรมได้ เพราะมีประสบการณ์ตรงจากบางกรณีที่ยังไม่สามารถจัดการได้ 	<p>ชี้แจงทำความเข้าใจกับชุมชนในประเด็นความกังวล/ห่วงใยต่อผลกระทบของโครงการ โดยตอบคำถามดังต่อไปนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> • เชื่อได้อย่างไว้วางใจว่ารัฐสามารถควบคุมมลพิษที่อาจเกิดจากการก่อสร้างและดำเนินการของท่องเที่ยววิถีชีวิตได้ เพราะมีประสบการณ์ตรงจากกรณีโรงงานไม่กี่โรงในอำเภอจะนะที่สร้างปัญหามาตลอด รัฐก็ไม่สามารถจัดการได้ • ปัญหามลพิษจากอุตสาหกรรมที่เกิดขึ้นทั่วประเทศมีมากมายที่รัฐไม่สามารถแก้ปัญหาได้ หรือแก้ไม่ได้ทั้งหมดที่ ชาวควราเกี่ยวข้องกับผลกระทบด้านลบของนิคมอุตสาหกรรมบางแห่ง โดยเฉพาะอุตสาหกรรมปิโตรเคมี ที่ปรากฏตามสื่ออย่างต่อเนื่อง ทำให้ประชาชนส่วนหนึ่งขาดความมั่นใจ ดังคำถามต่อประสิทธิภาพและความจริงใจของหน่วยงานรัฐที่จะแก้ไขปัญหา • สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมให้ชุมชนเป็นผู้ควบคุมกำกับดูแลการดำเนินงานของโครงการด้วยชุมชนท้องถิ่นได้อย่างไร 	<ul style="list-style-type: none"> - การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย - กรมโรงงานอุตสาหกรรม - กรมควบคุมมลพิษ - สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม

ตารางที่ 17 สรุปประเด็นปัญหาที่จะต้องขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่นเพื่อดำเนินการ (ต่อ)

ประเด็นปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หน่วยงานสนับสนุน
<ul style="list-style-type: none"> • ความจำเป็นต้องนำพลังงานมาใช้ในภาคใต้และประเทศไทยมีแค่ไหน? 	<p>ชี้แจงทำความเข้าใจกับชุมชน ในประเด็นดังต่อไปนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> • ก๊าซธรรมชาติที่ผลิตได้ในช่วงประมาณ 5 ปีแรก จะส่งไปให้มาเลเซีย เนื่องจากไทยยังไม่มีความต้องการใช้เหตุใดจึงไม่ชะลอโครงการ? • อุปสงค์ด้านพลังงานของภาคใต้ ของประเทศ ในปัจจุบัน ในอนาคต ทิศทางการพัฒนา ภาพฉาย (Scenario) ต่างๆ ของความต้องการพลังงาน ที่ขึ้นอยู่กับทิศทางและรูปแบบต่างๆ ของการพัฒนา • อุปทานด้านพลังงานของภาคใต้ ของประเทศ ในปัจจุบัน ในอนาคต จากแหล่งพลังงานต่างๆ ได้แก่ พลังน้ำ ก๊าซธรรมชาติ ถ่านหิน น้ำมัน ฯลฯ ข้อดี - ข้อเสีย ของการพัฒนาแหล่งพลังงานแต่ละประเภท • แผนงานของรัฐ ปริมาณพลังงานสำรอง และความจำเป็นในการหาพลังงานสำรองของภาคใต้และของประเทศ • การพึ่งพาต่างประเทศด้านพลังงาน • นโยบายเกี่ยวกับพลังงานหมุนเวียน (Renewable energy) 	<ul style="list-style-type: none"> - รัฐบาล - สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ - สำนักงานนโยบายพลังงานแห่งชาติ - การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย
<ul style="list-style-type: none"> • ข้อตกลงแบ่งผลประโยชน์ระหว่างประเทศไทยและมาเลเซียในพื้นที่ JDA ทำให้ประเทศไทยเสียเปรียบหรือไม่? 	<p>สร้างความเชื่อมั่นให้กับชุมชนในประเด็นนี้โดยให้ชี้แจงทำความเข้าใจกับชุมชนโดยตอบคำถามและชี้แจงประเด็นต่อไปนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> • พัฒนาการของการเจรจาข้อตกลงการแบ่งผลประโยชน์ในพื้นที่ JDA ตั้งแต่ พ.ศ. 2522 ความสำเร็จ? หรือการเสียเปรียบ? • หลักกฎหมายระหว่างประเทศในการแบ่งเขตพื้นที่รอยต่อทางทะเล และลำดับเหตุการณ์ การตกลงแบ่งพื้นที่ JDA ระหว่างรัฐบาลไทยและมาเลเซีย • เปิดเผยสัญญาณการแบ่งปันผลประโยชน์และยกตัวอย่างการแบ่งผลประโยชน์แหล่งอื่นประกอบเพื่อให้เห็นว่าการดำเนินงานเป็นไปตามหลักสากล • การตัดสินข้อพิพาทระหว่างประเทศ กรณีเซตแดน มีกรณีตัวอย่างที่ใดบ้างที่ประสบความสำเร็จ? ที่ล้มเหลว? • ทางเลือกอื่นถ้าไม่ใช้การแบ่งผลประโยชน์ลักษณะนี้มีหรือไม่? อย่างไร? • ประเด็นเกาะโลซิน 	<ul style="list-style-type: none"> - กระทรวงการต่างประเทศ - กรมทรัพยากรธรณี - องค์การร่วม ไทย - มาเลเซีย - กองทัพเรือ

ตารางที่ 17 สรุปประเด็นปัญหาที่จะต้องขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่นเพื่อดำเนินการ (ต่อ)

ประเด็นปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หน่วยงานสนับสนุน
<ul style="list-style-type: none"> • ความไม่ชัดเจนเกี่ยวกับการนำก๊าซไปใช้ อุตสาหกรรม/ลูกค้า ที่จะใช้ก๊าซ จะอยู่บริเวณไหน และมีอุตสาหกรรมประเภทใดบ้าง 	<p>ปรึกษาชุมชน เกี่ยวกับพื้นที่อุตสาหกรรม/ลูกค้า ที่จะใช้ก๊าซ อยู่บริเวณไหน และมีอุตสาหกรรมประเภทใดบ้าง โดยให้มีการชี้แจงประเด็นดังต่อไปนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> • การนำก๊าซเข้ามาในภาคใต้ คาดว่าคงหนีไม่พ้นที่จะนำมาใช้พัฒนาอุตสาหกรรมไฮโดรหรือไม่? • ตามแผนหรือการคาดคะเน คาดว่าพื้นที่อุตสาหกรรม/ลูกค้าจะอยู่บริเวณใด? และจะมีอุตสาหกรรมประเภทใดบ้าง? • อธิบายโครงการศึกษาโดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 'โครงการศึกษาเพื่อจัดทำแผนแม่บทและแผนปฏิบัติการ การพัฒนาเขตเศรษฐกิจ บินัง-สงขลา โดยใช้ประโยชน์จากก๊าซธรรมชาติ' วัตถุประสงค์ของการศึกษา ผลการศึกษา และการประยุกต์นำผลการศึกษาไปใช้ให้ชัดเจน • ประชาชนจะมีส่วนร่วมตัดสินใจในเรื่องนี้อย่างไร? • ภาคใต้มีศักยภาพสูงในอันที่จะพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวระดับสากล การพัฒนาอุตสาหกรรมจะไม่ทำให้เกิดความขัดแย้งกันหรือไม่? 	<ul style="list-style-type: none"> - รัฐบาล - สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ - การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย - กรมโรงงานอุตสาหกรรม
<ul style="list-style-type: none"> • ชุมชนแตกความสามัคคี 	<p>เรียกความสามัคคีให้กลับคืนสู่ชุมชนอีกครั้ง ให้ดำเนินการ/ชี้แจงประเด็นต่อไปนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> • ปรึกษาหารือประชาชน ทำความเข้าใจให้ประชาชนในพื้นที่เกิดการยอมรับ ก่อนดำเนินการก่อสร้าง • พยายามดำเนินการเพื่อประสานรอยร้าวในกลุ่มประชาชนที่แตกสามัคคี ชัดแย้งด้านความคิด เกิดความร้าวฉานในชุมชน • ต้องมีความชัดเจนว่าโครงการนี้ใครได้ประโยชน์? ชาวบ้านได้อะไร? • ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง โปร่งใส และสร้างกิจกรรมร่วมกันในหมู่บ้าน 	<ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ - กระทรวงมหาดไทย

แผนขอความร่วมมือในเชิงนโยบาย

จากการศึกษา พบว่าการป้องกันแก้ไขผลกระทบในบางประเด็นปัญหา โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบต่อเนื่องระยะยาว เป็นเรื่องที่ บริษัท ทรานส์ ไทย - มาเลเซียฯ ต้องขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น เพื่อกำหนดเป็นนโยบาย และ/หรือแผนระยะยาว มีรายละเอียดดังตารางที่ 18

ตารางที่ 18 สรุปประเด็นปัญหาที่จะต้องขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่นเชิงนโยบาย

ประเด็นปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หน่วยงานสนับสนุน
การใช้ที่ดิน	ขอรับการสนับสนุนให้ อบต. ที่อยู่ในแนวท่องเที่ยวทั้ง 18 อบต. ซึ่งคาดว่า อาจได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินอันสืบเนื่องมาจากการมีโครงการ ร่วมกันจัดทำผัง อบต. โดยคำแนะนำจากผังเมืองจังหวัด และกรมการผังเมือง และผลักดันให้มีการประกาศเป็นผังเมืองรวมและบังคับใช้เป็นกฎหมาย	ผังเมืองจังหวัดสงขลาและกรมผังเมือง
การเฝ้าระวัง (Surveillance) โรคอันเนื่องมาจากการพัฒนาอุตสาหกรรม	<p>ขอรับการสนับสนุนเพื่อจัดทำระบบการเฝ้าระวังโรคอันเนื่องมาจากการพัฒนาอุตสาหกรรม ที่อาจเป็นผลกระทบจากโครงการ²⁰ ตลอดจนเพื่อร่วมกันจัดบริการและป้องกันกลุ่มโรคดังกล่าว โดยใช้วิธีการดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ให้ความรู้และจัดกิจกรรมด้านโรค วิธีป้องกันโรค และการส่งเสริมสุขภาพแก่พนักงานของโรงงาน ให้การสนับสนุนกิจกรรมณรงค์ส่งเสริมป้องกันโรคที่อยู่ในกลุ่มโรคเฝ้าระวังของโครงการ เพื่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของทั้งประชาชนทั่วไป และประชาชนกลุ่มเสี่ยง ● ให้การสนับสนุนกระบวนการสร้างชุมชนให้เข้มแข็งในด้านการส่งเสริมป้องกันโรคที่อยู่ในกลุ่มโรคเฝ้าระวังของโครงการ เช่น สนับสนุนองค์กรระดับท้องถิ่นในกิจกรรมรณรงค์ส่งเสริมป้องกันโรคของชุมชน ● พัฒนาขีดความสามารถและศักยภาพของสถานบริการสาธารณสุขที่มีอยู่ในพื้นที่ในด้านการจัดบริการรองรับปัญหาโรคที่อยู่ในกลุ่มโรคเฝ้าระวังของโครงการ รวมทั้งความเสี่ยงจากอุบัติเหตุอันเนื่องมาจากการพัฒนา โดยเพิ่มขีดความสามารถทั้งด้านบุคลากร การชันสูตร การให้คำปรึกษา การรักษา การฟื้นฟูสภาพทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม ● พัฒนาระบบการเก็บฐานข้อมูลและรายงานโรคตามประเภทของกลุ่มโรค และกิจกรรมจากการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ● จัดตั้งกองทุนเพื่อสนับสนุนสถานบริการสุขภาพในพื้นที่ ทั้งด้านการบริการรักษาพยาบาลและการป้องกันโรคตามความจำเป็น 	สาธารณสุขจังหวัดสงขลา และกระทรวงสาธารณสุข

²⁰ การเฝ้าระวัง เป็นการเฝ้าติดตามอย่างต่อเนื่องถึงการเกิด การกระจายของโรค ตามบุคคล สถานที่ เวลา และแนวโน้มของปัญหา ตลอดจนการเจ็บป่วยที่เกี่ยวข้องกัน ประกอบด้วยกิจกรรมหลัก 4 ประการคือ (1) การรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสาเหตุของการเกิดโรคนั้น (2) การนำข้อมูลมาวิเคราะห์ขนาดปัญหา ระบุว่าปัญหาเกิดที่ไหน เมื่อใด กับประชากรกลุ่มใด (3) การสังเคราะห์ผลที่ได้จากการแปลผลเพื่อกำหนดแนวทางหรือมาตรการในการควบคุมโรคหรือปัญหานั้น และ (4) การกระจายผลวิเคราะห์และสังเคราะห์ให้แก่ผู้เกี่ยวข้องทุกระดับได้ใช้ประโยชน์ในการจัดลำดับความสำคัญและวางแผนป้องกันแก้ไขปัญหานั้นต่อไป